

Biserica de lemn din localitatea clujeană Băgaciu

Consuela
Bendea,
consultant artistic
CJCPCT Cluj

Menționat întâia oară la mijlocul secolului al XV-lea, vechiul sat Băgaciu din comuna Palatca păstrează un edificiu de lemn datând de la începutul secolului al XVIII-lea. Datarea se face cu aproximație, deoarece nu s-au păstrat inscripții sau menționări în documente.

Având hramul "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril", biserica se află pe Lista Monumentelor Istorice cu codul CJ-II-m-B-07524.

O găsim singuratică, pe unul din dealurile care înconjoară micul sat, ascunsă privirilor de bogata vegetație din jur. Pentru a ajunge la biserică, călătorul din prezent trebuie să urce pe urmele miilor de săteni din trecut, pe îngusta cărare dintre pomi, năpădită de vegetație între timp, semn că oamenii nu mai urcă până acolo. În ultimii ani, lăcașul a avut aceeași soartă ca multe alte biserici de lemn, fiind părăsită după construirea noii biserici de zid.

Arhitectura

Meșterii au construit edificiul din bârne de brad, prinse în cheotoare dreaptă și coadă de rândunică la altar, așezate pe o bază de piatră. Planul este cel clasic, cu pronaosul și naosul înscrise într-un plan dreptunghiular, altarul poligonal în cinci laturi, cu pereții retrași și o ușă de acces pe latura scurta de vest. Acoperișul cu poala mai largă, este mai scund și retras pentru absida altarului. Turla scundă și ea, plasată peste pronaos, are coif piramidal și galerie închisă. Prin toate caracteristicile sale, biserica din Băgaciu se încadrează în specificul lăcașurilor religioase de lemn din Câmpia Transilvaniei, mai modeste în dimensiuni și decor decât cele din alte zone.

Edifiul nu a fost împodobit cu decor sculptat, iar urmele posibilei picturi murale au fost acoperite cu un tapet floral care a ajuns și el vechi, uzat.

Patrimoniul și starea de conservare

Într-un astfel de monument, care a pierdut mult din aspectul său de început, remarcăm păstrarea ușilor împărătești la iconostas. Înalte, ele prezintă pe cele două canaturi decor pictural înscrise în programul tipic acestor

piese: Bunavestire în partea superioară și portretele celor patru evangheliști mai jos, cromatica concentrându-se pe tonuri brun-roșiatice și verzui. Pictorul nu a insistat prea mult pe elementele decorative care separă scenele, exceptând stinghia care unește cele două uși, marcată printr-o funie răsucită. A mai inserat și figurile unor îngeri pe fiecare canat, cu aripi formate din motive vegetale, pentru a separa chenarele în care apar evangheliștii.

Prețioase icoane pe lemn împodobeau mai demult zestrea bisericii, dintre care amintim Înălțarea Domnului și un Sfânt Nicolae, pictate în secolul al XVIII-lea și care se găseau în patrimoniul lăcașului până prin 1980. S-au mai păstrat însă vechi cruci pictate precum și câteva icoane pictate pe sticlă, prezența lor fiind firească în contextul apropierii geografice de centrul de la Nicula. Cele două găuri ale vechii încuietori de la intrare ne aduc aminte de timpurile când edificiul avea caracteristicile unei biserici de lemn, probabil o mândrie pentru comunitatea cu puține resurse.

Revenind la aspectul modificat al bisericii, amintim acoperirea acesteia cu tablă și placarea pereților

interiorului, inclusiv acoperirea bolții naosului. La vest, talpa este așezată direct pe pământ, turnul apasă peste tavanul pronaosului, iar tapetul împiedică evaluarea stării lemnului în interior.

O intervenție pentru consolidarea structurii și degajarea pereților este atât de dorită de părintele paroh Cira Niță, dar imposibil de susținut financiar de sătenii care nu sunt în număr mai mare de 80.

Vechimea bisericii a fost un argument important în plasarea ei pe Lista Monumentelor și trebuie să fie un motiv care trebuie să îndemne la conservarea ei.